

SS

2320

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

SOCIOLOGY

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 90

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 032/B ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

(v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ (A, B, C ਅਤੇ D) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਹਰੇਕ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਐਕ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 11 ਤੋਂ 20 ਹਰੇਕ ਦੋ-ਦੋ ਐਕ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 20-25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 21 ਤੋਂ 26 ਚਾਰ-ਚਾਰ ਐਕ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 40-45 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 27 ਤੋਂ 32 ਛ:ਛ: ਐਕ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 100 ਤੋਂ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਗ-A

10×1=10

ਬਹੁਭਾਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ?

(ੳ) ਅਰਜਿਤ ਰੂਤਬਾ

(ਅ) ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਕਿੱਤਾ

(ੲ) ਪਵਿੱਤਰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਭੇਦ-ਭਾਵ

(ਸ) ਜਾਤੀ ਅੰਦਰੋਂ ਵਿਆਹ

1

2. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ?

(ੳ) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

(ਅ) ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

(ੲ) ਸੇਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ

1

3. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਾਜ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ੳ) ਵੱਡਾ

(ਅ) ਛੋਟਾ

(ੲ) (ੳ) ਅਤੇ (ਅ) ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

1

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਕਾਲਮ ਏ

ਕਾਲਮ ਬੀ

4. ਮਹਾਰ ਐਂਦੋਲਨ	ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਿੱਧਾਂਤ	1
5. ਲਿੰਗ	ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ	1
6. ਬਿਰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਜੈਵਿਕੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ	1
- ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

7. ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹਨ ।	1
8. ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ।	1

ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :

9. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ।	1
10. ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਗ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਮੂਹ ਹਨ ।	1

ਭਾਗ-B

10×2=20

11. ਪੀ. ਐਨ. ਡੀ. ਟੀ. ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ ?	2
12. ਉਹਨਾਂ ਪੱਧਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਏ ।	2
13. 'ਸੋਹਰਾਈ' ਤਿਉਹਾਰ ਕਿਸ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਵਸਲ ਕੱਟਣ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ?	2
14. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਣ ।	2
15. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉ ।	2
16. ਸੰਜੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਕੀ ਹੈ ?	2
17. ਨਿਰਬਾਹ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ।	2
18. ਚਿਪਕੋ ਐਂਦੋਲਨ ।	2
19. ਲਿੰਗ ਵਰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?	2
20. ਜਾਤੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ।	2

ਭਾਗ-C

6×4=24

21. ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਵਰਗ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ।	4
ਜਾਂ	
ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ ।	4
22. ਪੱਛਮੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭੇਦ ਲਿਖੋ ।	4
ਜਾਂ	
ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ ।	4
23. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ ।	4
ਜਾਂ	
ਬਿਰਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ?	4

24. ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ ?

4

ਜਾਂ

ਪੁਨਰ-ਉੱਥਾਨਵਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

4

25. ਗੋਂਡ ਅਤੇ ਭੀਲ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਦੱਸੋ ।

4

ਜਾਂ

ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ।

4

26. ਜਾਤੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ ।

4

ਜਾਂ

ਲਿੰਗ ਵਰਗ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

4

ਭਾਗ-D

6×6=36

27. ਵਰਗ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

6

ਜਾਂ

ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ।

6

28. ਪ੍ਰਬਲ ਜਾਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ।

6

ਜਾਂ

ਕੋਈ ਦੋ ਜਾਤੀ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ।

6

29. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ।

6

ਜਾਂ

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ । ਕੋਈ ਚਾਰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

6

30. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ।

6

ਜਾਂ

ਬਿਰਧ ਲੋਕਾਂ ਦੁਵਾਰਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਿਖੋ ।

6

31. ਵਿਸਥਾਪਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ।

6

ਜਾਂ

ਆਵਾਸ ਕੀ ਹੈ ? ਆਵਾਸ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ?

6

32. ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਰਨ ਵਿੱਚ ਭੇਦ ਲਿਖੋ ।

6

ਜਾਂ

ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।

6

(Hindi Version)

- नोट :** (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड **032/B** अवश्य लिखें।
- (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
- (iv) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (v) प्रश्न-पत्र चार भागों (A, B, C तथा D) में बांटा गया है। प्रश्न नंबर 1 से 10 एक-एक अंक वाले हैं और इनके उत्तर एक शब्द में दें। प्रश्न नंबर 11 से 20 दो-दो अंक वाले हैं और इनके उत्तर 20-25 शब्दों में दें। प्रश्न नंबर 21-26 चार-चार अंक वाले हैं और इनके उत्तर 40-45 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है। प्रश्न नंबर 27-32 छ:छ: अंक वाले हैं और इनके उत्तर 100-150 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है।

भाग-A

10×1=10

बहु-विकल्पीय प्रश्न-

1. निम्नलिखित में से जाति की कौन-सी विशेषता नहीं है ?

(क) अर्जित दर्जा

(ख) पूर्वजों का व्यवसाय

(ग) अपवित्र-पवित्र भेदभाव

(घ) सजातीय विवाह

2. मद्य-व्यसन से कौन-सी समस्याएँ जुड़ी हैं ?

(क) सामाजिक समस्याएं

(ख) आर्थिक समस्याएं

(ग) स्वास्थ्य समस्याएं

(घ) उपरोक्त सभी

3. नगरीय समाज आकार में होता है।

(क) बड़ा

(ख) छोटा

(ग) (क) और (ख) दोनों

(घ) उपर्युक्त कोई नहीं

सही मिलान करें :

कॉलम ए

कॉलम बी

4. महार आन्दोलन

गतिविधि सिद्धान्त

5. लिंग

डॉ. अम्बेडकर

6. वृद्धों का अधिक सक्रिय होना

जैविकीय श्रेणी

रिक्त स्थान भरो -

7. नेताओं में बढ़ रहे राजनैतिक भ्रष्टाचार से संबंधित समस्याएं व हैं।

8. ग्राम के मुखिया को के रूप में जाना जाता था।

सही/गलत लिखें -

9. नशीले पदार्थ का परिवार व समुदाय पर कोई प्रभाव नहीं पड़ता।

10. सामाजिक वर्ग मुक्त समूह हैं।

भाग-B

10×2=20

11. पी.एन.डी.टी. का पूरा नाम क्या है ? 2
12. पश्चिमीकरण के कारण होने वाले परिवर्तनों के विभिन्न स्तरों को दर्शाइए। 2
13. 'सोहराई' किस जनजाति का फसल कटाई उत्सव (त्योहार) है ? 2
14. आधुनिकीकरण के दो कारण। 2
15. मद्य-व्यसन के स्तरों की सूची बनाएं। 2
16. संयुक्त परिवार क्या है ? 2
17. निर्वाह अर्थव्यवस्था। 2
18. चिपको आन्दोलन। 2
19. लिंग वर्ग असमानता से आप क्या समझते हैं ? 2
20. जाति गतिशीलता। 2

भाग-C

6×4=24

21. पूंजी की वर्ग व्यवस्था के निर्धारक के रूप में व्याख्या कीजिए। 4
अथवा
नगरीय समाज की चार विशेषताएँ लिखो। 4
22. पश्चिमीकरण तथा संस्कृतिकरण के मध्य अंतर स्पष्ट करो। 4
अथवा
वैश्वीकरण के दो प्रभावों को लिखो। 4
23. मद्य-व्यसन के चार कारण लिखो। 4
अथवा
वृद्ध लोगों के पुनर्वास में सरकार क्या सहायता करती है ? 4
24. घरेलू हिंसा के प्रभाव क्या हैं ? 4
अथवा
पुनरुत्थानवादी आन्दोलन से आप क्या समझते हैं ? 4
25. गोंड तथा भील जनजाति में अंतर बताएं। 4
अथवा
हरित क्रांति पर एक संक्षिप्त नोट लिखो। 4
26. जाति की गतिशीलता को दिखलाने वाले तत्वों का वर्णन करें। 4
अथवा
लिंग वर्ग सामाजीकरण से आप क्या समझते हैं ? 4

27. वर्ग क्या है ? इसकी विशेषताओं की विस्तृत रूप से चर्चा कीजिए। 6
अथवा
ग्रामीण समाज पर विस्तृत नोट लिखो। 6
28. प्रबल जाति पर नोट लिखो। 6
अथवा
किन्हीं दो जाति आन्दोलनों के बारे में संक्षिप्त चर्चा कीजिए। 6
29. शराबखोरी से आप क्या समझते हैं ? इसके लिए उत्तरदायी कारणों अथवा तत्वों की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए। 6
अथवा
घरेलू हिंसा को परिभाषित कीजिए। किन्हीं चार घरेलू हिंसा के रूपों को विस्तारपूर्वक लिखिए। 6
30. आधुनिकीकरण से आप क्या समझते हैं ? इसकी विशेषताओं की विस्तृत चर्चा करें। 6
अथवा
वृद्ध लोगों द्वारा सामना की जा रही विभिन्न समस्याओं का वर्णन करें। 6
31. विस्थापन क्या है ? इस पर विस्तृत नोट लिखो। 6
अथवा
आवास क्या है ? आवासीय समस्याओं के लिए उत्तरदायी कारण क्या हैं ? 6
32. जाति से आप क्या समझते हैं ? जाति तथा वर्ण के मध्य अन्तर को समझाएं। 6
अथवा
नारीवाद के प्रगतिशील तथा उदारवादी नारीवाद के सिद्धान्त की व्याख्या करो। 6

(English Version)

- Note :** (i) You must write the subject-code/paper-code **032/B** in the box provided on the title page of your answer-book.
- (ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialized as soon as you receive it.
- (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
- (iv) All questions are compulsory.
- (v) Question-Paper is divided into four Parts A, B, C and D. Question No. 1 to 10 carry 1 mark each and their answer should be in one word only. Q. No. 11 to 20 carry 2 marks each and their answer should be in 20-25 words. Q. No. 21 to 26 carry 4 marks each and their answer should be in 40-45 words and are with internal choice. Q. No. 27-32 carry 6 marks each and their answer should be in 100-150 words and are with internal choice.

Part-A

10×1=10

Multiple choice questions –

1. Which of the following is not the feature of caste ?
 (a) Achieved Status (b) Hereditary Occupations
 (c) Profane-Sacred distinction (d) Endogamy 1
2. Alcoholism is associated with what kind of problems?
 (a) Social Problems (b) Economic Problems
 (c) Health Problems (d) All of the above 1
3. Urban society is in size.
 (a) Big (b) Small
 (c) Both (a) and (b) (d) None of above 1

Match the columns :**Column A****Column B**

4. Mahar Movement	Activity theory	1
5. Sex	Dr. Ambedkar	1
6. Elders should be more active	Biological Category	1

Fill in the blanks –

7. and problems associated with increasing political corruption among leaders. 1
8. The head of the village was known as 1

Write true /false

9. Drug substance does not influence the families and communities. 1
10. Social classes are open group. 1

Part-B

10×2=20

11. Describe the full form of PNDDT. 2
12. Mention various levels at which changes occur due to Westernisation. 2
13. 'Sohrai' is the harvest festival of which tribe? 2
14. Two causes of modernisation. 2
15. List the stages of Alcoholism. 2
16. What is the joint family? 2
17. Subsistence economy. 2
18. Chipko Movement. 2
19. What do you mean by gender class inequality? 2
20. Caste mobility. 2

Part-C

6×4=24

21. Discuss income as determinant of class system. 4
or
Write four features of urban society. 4
22. Bring out difference between westernization and sanskritisation. 4
or
Write two impacts of Globalisation. 4
23. Write four causes of drug addiction. 4
or
How does the Government help in the rehabilitation of the old age population? 4
24. What are the effects of domestic violence? 4
or
What do you mean by Revivalist movement. 4
25. Distinguish between the Gond and the Bhil tribes. 4
or
Write a short note on Green Revolution. 4
26. Identify those factors which have led to Dynamism of caste. 4
or
What do you understand by Gender class socialization? 4

Part-D

6×6=36

27. What is class? Discuss its characteristics in detail. 6
or
Write a detail note on rural society. 6
28. Write a note on dominant caste. 6
or
Write briefly any two caste movements. 6
29. What do you mean by Alcoholism? Discuss the factors or reasons responsible for it in detail. 6
or
Define Domestic violence. Explain any four forms of domestic violence in detail. 6
30. What do you understand by Modernization? Discuss its characteristics in detail. 6
or
Explain the various problems faced by the old age people. 6
31. What is displacement? Write a detailed note on it. 6
or
What is housing? What are the causes responsible for housing problems? 6
32. What do you understand by caste? Explain the difference between caste and varna. 6
or
Explain the progressive and liberal feminism theory of feminism. 6